Overzicht inbreng bijeenkomsten sociale agenda

11 maart Hoogezand | 14 maart Winschoten | 18 maart Tolbert | 21 maart Delfzijl

“’t was niks, ‘t gait beter en ‘t komt goud” | “Luister goed en handel langzaam”| “Doe wat je zegt, zeg wat je doet”

Inleiding

Na de parlementaire enquête kondigde het kabinet met 'Nij Begun' een langjarige aanpak voor Groningen en Noord-Drenthe aan. Eén van de onderdelen hiervan is een sociale agenda. Dit plan moet antwoord geven op de vraag hoe we de leefbaarheid, gezondheid en kansen voor de volgende generaties in Groningen en Noord-Drenthe structureel kunnen verbeteren. De sociale agenda wordt samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, experts en andere geïnteresseerden ontwikkeld. Onderdeel hiervan is dat de kwartiermaker van de sociale agenda Groningen Noord-Drenthe Henk Nijboer inwoners tijdens vier bijeenkomsten heeft uitgenodigd om mee te denken en te praten. Zo geven we de doelen van de sociale agenda samen vorm. Voor de sociale agenda is de komende dertig jaar 100 miljoen euro per jaar beschikbaar. Samen kunnen we echt het verschil maken. Maar hiermee kunnen ook niet alle problemen worden opgelost. Daarom is aanscherping van de doelen van de sociale agenda een eerste belangrijke stap. Per bijeenkomst deelden verschillende sprekers hun kennis en inspiratie. In dit document geven we een globaal overzicht van de opbrengst en inbreng die inwoners hebben gegeven tijdens de vier bijeenkomsten.

Cijfers

	HOOGEZAND	**WINSCHOTEN**	**TOLBERT**	**DELFZIJL**
Datum bijeenkomst	11 maart 2024	14 maart 2024	18 maart 2024	21 maart 2024
Aantal bezoekers	150	185	173	198

In totaal hebben we met deze bijeenkomsten meer dan 700 bezoekers mogen verwelkomen.
Ook hebben 215 mensen een formulier ingeleverd met inbreng bestaande uit een opmerking, een vraag of mededeling als input voor de sociale agenda.

Drie terugkerende thema’s

De meest genoemde thema’s op basis van de formulieren:
1. Luister goed naar inwoners.
2. Investeer in de jeugd: kinderen en jongeren zijn de toekomst.
3. Versterk dorps- en wijkgemeenschappen en ondersteun lokale burgerinitiatieven en organisaties.

Samenvatting van vier bijeenkomsten

De inbreng vanuit de vier bewonersbijeenkomsten hebben veel overeenkomsten als het gaat om de thema's waarvoor aandacht wordt gevraagd. Veel inbreng gaat over ‘het hoe’: de manier waarop de sociale agenda vorm gegeven zou moeten worden. Hierbij gaat het onder andere over de rol van de inwoners zelf in relatie tot instanties, zoals de gemeenten. Veel mensen pleiten ervoor om goed naar de inwoners zelf te luisteren, aan te sluiten bij hun leefwereld en hen mee te laten denken over de uitwerking van de sociale agenda. Het betrekken van jongeren wordt in het bijzonder genoemd.

Er gaan ook veel stemmen op om de bewoners centraal te stellen en te zorgen voor een samenhangende aanpak en om de leefwereld van de bewoners sterker en beter met de systeemwereld van overheid en instanties te verbinden. In het verlengde hiervan vinden veel mensen het belangrijk om de middelen direct ten goede van de inwoners te laten komen, bewoners in hun kracht te zetten en zelf te laten doen. Ze geven aan om de middelen niet via organisaties en intermediairs in te zetten.

Ook pleiten veel inwoners voor het maken van (onderbouwde) keuzes en ze zijn tegen een te grote versnippering van de financiële middelen. Ook wordt verzocht om de organisatiekosten laag te houden.

In alle bijeenkomsten komt de aandacht voor kinderen, jeugd en jongeren terug en zijn er zorgen om het goed functioneren van en de leefbaarheid in de (vele) dorpen en/of wijken. Onderwerpen die ook vaak genoemd worden zijn armoedebestrijding, het belang van kunst, cultuur en erfgoed, bewegen en sport en wonen voor zowel jongeren als ouderen (mede voor doorstroming). Er zijn veel zorgen dat jongeren niet in het ommeland blijven wonen en werken onder andere door gebrek aan passende opleiding, werk en huisvesting.

De belangrijkste onderwerpen van de vier bijeenkomsten samengevat

1. INVESTEREN IN KINDEREN, JEUGD EN JONGEREN

- Versterking van onderwijs in algemene zin.
- Verbreding/verrijking van de schooldag met o.a. sport, kunst en cultuur, natuur, gezonde voeding, schoolmaaltijden en dergelijke. Tijd voor toekomst/verrijkte schooldag wordt vaak genoemd.
- Kansengelijkheid voor kinderen (onder andere via ‘kansen voor kinderen’).
- Gratis voorzieningen (zoals voor sport, kunst & cultuur, bibliotheek).

2. VERSTERKING VAN DORPSGEMEENSCHAPPEN

- Dorps- en buurthuizen als centrale plaats voor ontmoetingen, activiteiten, sociaal contact, etc. En als belangrijk element in de sociale structuur. Direct hiermee verbonden ook het versterken van de sociale structuur met gebiedsregisseurs, dorpscoördinatoren, wijk- en dorpswerkers, opbouwwerkers en dergelijke.
  De rol van dorpsvisies wordt hierbij ook genoemd.
- Goede ondersteuning van de vrijwilligers. Dit komt mede door de observatie dat veel vrijwilligers op leeftijd zijn en er door de vergrijzing steeds meer druk hierop komt en er sterke behoefte is aan verjonging en versterking. Heeft ook een relatie met het vorige punt, omdat bijvoorbeeld de dorpscoördinator hier een belangrijke rol in kan spelen (zoals in "Wedde dat 't lukt" in Westerwolde dat door een aantal insprekers is genoemd).
- Ondersteunen van bewoners- en dorpsinitiatieven. Dit is zeer veel genoemd om bewoners en hun initiatieven ruimte te geven en ondersteuning te bieden.
- Goede voorzieningen op dorpsniveau (zoals dorpshuis, bibliotheek, zorg, winkels en dergelijke, vaak multifunctioneel ingevuld) met aandacht voor die voorzieningen om bewoners te helpen (bijvoorbeeld richting gemeente/instanties). Dit ook tegen de achtergrond van verschraling van voorzieningen met name in de kleine kernen.
- Leefbaarheid in de dorpen, denk dan aan bijvoorbeeld groen/natuur, bewegen/sport, ontmoeten, goede woonomgeving.

3. ARMOEDEBESTRIJDING

- Met name gericht op het doorbreken van generatiearmoede en de aanpak van schulden. Vooral in Winschoten zijn veel suggesties gedaan onder andere over gerichte aanpak en inzet van ervaringsdeskundigen.

De belangrijkste onderwerpen van de vier bijeenkomsten samengevat

4. KUNST & CULTUUR

- Inclusief musea en erfgoed. Dit onderwerp wordt redelijk vaak genoemd en is van belang zowel in algemene zin als voor de opgroeiende kinderen (relatie met bijvoorbeeld verrijkte schooldag).
- In dit kader gaat het ook over de rijke traditie van Groningen, taal, identiteit en trots.

5. WONEN

- Dit onderwerp wordt opvallend vaak genoemd. Vooral voor jongeren (starters) en ouderen (passende huisvesting, mede ten behoeve van een goede doorstroming). Dit wordt gezien als een essentiële randvoorwaarde om de dorpen vitaal te houden.

6. OVERIGE ONDERWERPEN

- Sport en bewegen in relatie tot een goede gezondheid.
- Belang van natuur en groen in de leefomgeving.
- Wens voor verbetering van het OV en de bereikbaarheid.
- Ouderenzorg inclusief bestrijden van eenzaamheid onder ouderen.

Overzicht inbreng per bijeenkomst (samengevat)

Winschoten

1. **Investeren in kinderen, jeugd en jongeren**
   - Versterking scholing en onderwijs
   - Verrijkte schooldag en kansen voor kinderen (onder andere sport, cultuur)
   - Natuur- en cultuureducatie
   - Kansengelijkheid kinderen

2. **Versterken van dorpsgemeenschappen**
   - Ondersteunen bewonersinitiatieven
   - Ondersteuning vrijwilligers
   - Dorpshuizen in ieder dorp
   - Ondersteunen dorpsverenigingen en -raden
   - Leefbaarheid en sociale cohesie kleine kernen (groen, bewegen en sport, ontmoeten, spelen, verenigingsleven)
   - Bereikbaarheid en voorzieningen in de dorpen (waaronder bibliotheek)
   - Dorpsvisies opstellen en uitvoeren

3. **Armoedebestrijding**
   - Aanpak schulden
   - Doorbreken generatiearmoede
   - Integrale/maatwerkaanpak
   - Inzet ervaringsdeskundigen
   - Basisinkomen

4. **Bewegen en sport in relatie tot goede gezondheid**

5. **Overig**
   - Kunst en cultuur, erfgoed
   - Wonen (jongeren/ouderen)
   - Voorzieningen ouderen / eenzaamheid ouderen
   - Zorgen om de zoutwinning in het kader van milieu en gezondheid

Overzicht inbreng per bijeenkomst (samengevat)

Hoogezand

1. **Investeren in kinderen, jeugd en jongeren**
   - Versterking onderwijs, verbreed het pakket met sport, cultuur en natuur
   - Gratis sportabonnement

2. **Versterken van dorpsgemeenschappen**
   - Ondersteunen van bewonersinitiatieven (ruimte en middelen, eigenaarschap en regie)
   - Voorzieningen op dorpsniveau, zoals dorpshuis en bibliotheek
   - Dorpsgerichte versterking, zoals met dorpscoördinatoren

3. **Belang van groen in natuur voor de leefbaarheid**

4. **Overig**
   - Gratis openbaar vervoer
   - Armoedebestrijding en bestaanszekerheid
   - Ouderenzorg
   - Gratis kinderopvang
   - Zorgen om de zoutwinning in het kader van milieu en gezondheid

Tolbert

1. **Investeren in kinderen, jeugd en jongeren**
   - Opleiding en onderwijs in algemene zin versterken
   - Kansen voor jongeren, onder andere op gebied van sport en cultuur
   - Talentontwikkeling jongeren
   - Cultuureducatie

2. **Versterken van dorpsgemeenschappen**
   - Versterken van dorpsstructuur, netwerk bewoners en dorpsinitiatieven
   - Belang buurt- en dorpshuis
   - Leefbaarheid van kleine kernen in algemene zin

3. **Kunst & cultuur, erfgoed inclusief musea**

4. **Armoedebestrijding**

5. **Overig**
   - Versterking woon- en leefomgeving
   - Bereikbaarheid
   - Sport
   - Voedseltuinen

Overzicht inbreng per bijeenkomst (samengevat)

Delfzijl

1. **Investeren in kinderen, jeugd en jongeren**
   - Vaak genoemd in algemene zin
   - Nog vaker genoemd: versterking onderwijs in het algemeen
   - Kansen voor Kinderen, verrijkte schooldag en dergelijke., inclusief brede ontwikkeling zoals op het gebied van sport, kunst & cultuur, muziek
   - Opleiding jongeren gericht op kansen op de arbeidsmarkt
   - Kinderen/jongeren met een beperking ondersteunen
   - Ondersteunen van jongeren die het moeilijk hebben (zoals eenzaamheid) bijvoorbeeld via maatschappelijk werk op scholen en via de jeugdzorg
   - Gratis voorziening zoals sport, kunst & cultuur en bibliotheek

2. **Versterken van dorpsgemeenschappen**
   - Ondersteun bewonersinitiatieven (vaak genoemd)
   - Gebiedsregisseurs, wijk- en dorpswerkers, dorpsondersteuner
   - Dorps- en buurthuizen
   - Ondersteuning vrijwilligers
   - Goede voorzieningen in dorpen (zoals winkels, dorpshuis, bibliotheek, huisarts/zorg)
   - Voorzieningen om bewoners te helpen inclusief digi-vaardigheid (zoals met bibliotheek)
   - Leefbaarheid in de dorpen versterken inclusief wonen
   - Jongeren behouden in de dorpen

3. **Wonen voor jongeren en ouderen (ook voor doorstroming)**

4. **Stimulering taal, kunst & cultuur en erfgoed**

5. **Overig:**
   - Kansengelijkheid
   - Beter openbaar vervoer/bereikbaarheid
   - Ouderenzorg inclusief bestrijding eenzaamheid
   - Armoedebestrijding

Blijf op de hoogte van het laatste nieuws rondom Nij Begun en de sociale agenda

Op de website nijbegun.nl kun je meer lezen over Nij Begun en onder andere de sociale agenda.
Schrijf je in voor de nieuwsbrief op de website en krijg het laatste nieuws als eerste in je mail.